

УДК 323(477):061.1ЄЄ

*Микола Сенченко,
директор Книжкової палати України,
професор*

Хто тягне Україну в Європейський Союз і з якою метою?

Чи потрібна нам Європа?

Чи потрібна Європа книговидавцям і книгорозповсюджувачам України? З точки зору елементарної логіки ні. Чому? Тому що майже 45 відсотків накладів книг російською мовою розповсюджуються за межами України. Угадайте де? У Білорусі, Росії, Казахстані... там, де читають російською мовою. З точки зору ринкової економіки книгоіндустрії України вигідно вступити в Митний союз.

Сьогодні головний лозунг опозиції — "Україна — Європа"! Але ніхто не заперечує цей лозунг. Ми дійсно центр Європи і могли б висунути інші лозунги. Наприклад: "Народам України і Європи — достойне життя", "Українцям — європейську зарплату" чи "Знищимо разом олігархів-паразитів". Чому б ні...

Але на майданах лунає: в Європейський Союз! У НАТО! Про це вже понад двадцять років кричать засоби масової інформації, апологети правлячого режиму й різноманітні вітчизняні ліберали, тепер долучилися до цього й так звані опозиціонери. Потрібно жити, як на Заході! Поділитися на багатих і бідних! Підписати договір про вільну торгівлю, про асоціацію з Європейським Союзом, щоб усе стандартизувати й перетворювати мільйони працездатних громадян на безробітних!

Як на Заході, українці повинні жити заради грошей, викинути із власної душі все людське, деградувати до рівня біомаси, стурбованої лише роботою "на унітаз". І всі так звані демократичні реформи, яким немає альтернативи, справді відбуваються за планами західних "учителів", а у цих планах — знищення промисловості, сільського господарства, науки, освіти й народу України.

Єдине, про що псевдоеліта замовчує, так це про рівень зарплати. Та, яку одержує працююче населення європейських країн, у десятки разів перевищує зарплату українців. Це дуже незручна інформація для псевдоеліти. Наш народ повинен мати купку олігархів, які живуть на рівні західного комфорту, а самому бути приреченим на вимирання по півмільйона на рік. Невидимі світові правителі дали чітку установку своїм українським маріонеткам — довести чисельність українського населення до 15—20 мільйонів.

Захід дуже любить усіх учити "розуму", "демократизувати" все за своїми стандартами, а тих, хто намагається жити відповідно до власних національних традицій і не танцювати під чужу дудку, намагаються піддати економічним і

військовим засобам впливу. Щоб підтримувати своє паразитичне існування, Захід, як вампір, висмоктує всі соки з інших країн. Нафта, газ, природні й енергетичні ресурси, продовольчі товари, вода й навіть земля вивозяться ударними темпами з країн третього світу, щоб забезпечити життя панів "золотого мільярда".

Захід біється з жиру, божеволіє від достатку всього й вся, надимається, наче клоп. Сотні мільйонів людей, цілі народи й країни служать цьому паразитові. Той західний "комфорт", що застилає очі нашим олігархам й опозиції, побудований на злиднях, горі, поті й крові націй, приречених на вимирання. І еліта тих країн учить усіх правилам своєї смертоносної гри за допомогою "батого" і "пряника". "Пряник" — покидьки харчової промисловості й "масової культури", що кидають як кістку країнам, які добровільно погодилися принести себе в жертву, стати донорами Заходу. Таким з "панського столу" скидають гамбургери, "пепсі" і голлівудське кінобагно, щоб населення, приречене на деградацію й вимирання, тупо жувало, витріщалося на екран і навіть не думало про опір. Маріонеткові уряди цих країн одержують за своє зрадництво кругленькі суми в банках й індульгенції від "високих хазяїв".

"Батогом" же виступає НАТО на чолі з США. Натовські танки й бомби перетворюють на пил країни, які намагаються чинити опір: Ірак, Афганістан, Югославія.

Але чи варто взагалі за таких умов чомусь навчатися в Заході? Чи потрібно щось переймати нам та іншим самостійним і самодостатнім країнам? Чи є в Заході те, що життєво необхідне решті регіонів? Що взагалі сучасний Захід здатен запропонувати нам?

Що пропонує нам Європа?

Кредитів не дає. Інвестицій немає і не буде. Умови надання позик: заморозити заробітну плату, підвищити комунальні платежі для населення й ціну на газ. До цього за вимогою Заходу збільшили пенсійний вік, зменшили соціальні виплати. Лікарям плати, за операції ціни захмарні, лозунг реформи охорони здоров'я — "щоб бідні не виживали, а багаті не одужували".

Більше того, вступивши до Міжнародного валютного фонду, Україна обмежила себе у кількості грошей, яких можна надрукувати не більше, ніж золотовалютні запаси в доларах. Тобто, якщо сьогодні золотовалютні запаси скла-

дають близько 20 мільярдів доларів, то грошей можна вводити в обіг не більше 180 млрд гривень (1 долар = 8 гривням). Надрукувати більше ми не можемо, тому що в статуті МВФ чітко записано: "...вводити в обіг грошей стільки, скільки країна має доларів у нацбанку". Якщо країна надрукує більше грошей, то буде інфляція", — кажуть "радники" МВФ, а якщо ми візьмемо в борг і надрукуємо потім грошей на величину боргу — інфляції не буде. Дивна логіка, розрахована на дикунів... І ми будемо жити погано до того часу, поки уряд не звільниться від доларового зашморгу, як це зробила Ісландія, відмовившись платити борги МВФ. Уряд Ісландії з приводу повернення 4 млрд євро відповів акулам МВФ просто: "Грошей немає і віддавати не будемо!". Зазвичай, із країни у таких випадках забирають усі ресурси, а тут і взяти нема чого, якщо тільки не рахувати попіл Ейяф'ятлайокутль... Почитайте в Інтернеті про цю країну, і все стане на свої місця. Гроші (гривня, а не долари) — це кров економіки, а якщо їх мало, то економіка не розвивається, і країна гине.

Толерантність, тобто терпимість — улюблена тема Заходу. Потрібно бути терплячими до приниження своїх національних почуттів і національної гідності, до розгулу педофілів, лесбіянок, гомосексуалістів та інших збоченців усіх мастей. Гей-паради, публічні виступи дивних лідерів, які відверто глумляться над духовними й моральними цінностями, одностатеві шлюби, пропаганда розпусти...

Справжня культура, високе мистецтво, серйозна література замінені на дивовижний сурогат для бидла, що складається з матеріалізованого гарячого марення збоченців, яких виставляють як "геніїв" від "нового мистецтва", голлівудського ширвжитку, сценарії для якого пишуться в клініках для душевнохворих, а автори страждають найважчими духовними й розумовими розладами.

Уся ця маячня, ніби жуйка, вбивається по саме горло сірій біомасі разом із продукцією "Макдональдса", "Кока-колою" та іншим "провіантом" для рабів. Юрба радісно жує гамбургери, витрищається на екрани телевізорів, що пропонують "стати щасливими" за допомогою одностатевого кохання, наркотиків, алкоголю, музики "для дебілів", примітивного жаргону, що впроваджуються в молодіжне середовище. І ці п'ятнадцяти-дев'ятнадцятирічні юнаки й дівчата перетворюються на духовно й фізично хворих кроликів-мутантів, стурбованих тільки пошуком партнера "на ніч", пивом, дешевими задоволеннями й "уматними" дискотеками. Матерів і батьків (у справжньому розумінні цих слів) з них ніколи не вийде. У Європу...

Перетворити людину на зомбі, робота, біомасу, зламати особистість, знищити її — це мета нинішнього Заходу. З людей вихолощують доброту, гордість, мужність, любов до прекрасного, моральність, бажання й здатність самостійно й критично мислити, аналізувати все, що відбувається, прагнути до самовдосконалення.

Утовкмачують же злість і жорстокість, боягузтво й зрадництво, презирство до ближнього, горлохватство й корисливість, злодійство й цілковиту безпринципність, відсутність навіть найменших моральних законів, підвалин і бар'єрів. Людей перетворюють на натовп, череду, керовану всесильними пастухами. Захід насаджує новий "світовий порядок", який і не снився бонзам Третього Рейху. Ім'я цьому "світовому порядку" — глобалізація. Народи, нації, країни повинні злитися воедино, в один величезний табір, в'язні якого будуть цілодобово працювати, забезпечувати комфорт невеликої групки хазяїв та їхніх лакеїв-наглядачів.

Що нас чекає на Заході?

Захід проводить планомірну політику перетворення людства на одну величезну, вимираючу череду дегенератів, керувати якими буде нескладно і не вимагатиме великих

зусиль. Придушити навіть найменший опір можна буде, відключивши на декілька днів кран з пивом або телебачення.

Глобалізація — це "одна велика й дружня родина"? Ні! Це величезний концентраційний табір завбільшки із земну кулю, у якому не буде людей, а будуть лише однакові зомбі. Чи можна бути "толерантними" до всього цього? Так звана терпимість перетворена на інструмент знищення усього людського, національного й самобутнього. Не можна нічому чинити опір, протистояти злу й перекрученням! Потрібно бути "толерантними", тобто забитися в глухий кут і добо-страстно тремтіти перед будь-яким шизофреніком і садистом. Так, адже це толерантність кроликів, толерантність чоловіків, кастрованих і перетворених на безстатевих боягузів. Але Захід, у свою чергу, не проявляє ні грама толерантності й терпимості до тих, хто йому протистоїть, жодного заперечення не має наміру терпіти.

Це і є фашизм найчистішої проби.

Але все, чому Захід вчить інших, бумерангом повернулося до нього самого. Це неминує. Час розкидати каміння, час каміння збирати. Хвороба розбещення, епідемія розпаду, якими Захід заражає весь світ, уразили і його самого. Отрута вдарила й по отруйнику. Подивіться, на що перетворилася ця частина планети. Рівень самогубств "зашкалює", злочинність на найвищому рівні, розстріли школярів, психічні розлади — все це плоди політики західної демонічної цивілізації. Духовне, моральне та фізичне виродження. Отупіння сотень мільйонів людей, які не в змозі мислити самостійно, брати активну участь у житті своїх країн і мозок яких не здатний сприймати інформацію вище рівня реклами, ток-шоу й кримінального чтива. Західні жінки не хочуть народжувати. Вони готові займатися "вільним сексом" безперервно, з ким завгодно, але народжувати дітей не бажають (а багато хто вже й не може). У Європі та США — демографічна катастрофа. Уже не дивують звістки із Заходу про одностатеві шлюби й лесбі-гей-паради, про священників-гомосексуалістів, педофілів та іншу мерзоту, що наділена владними повноваженнями й панівними поглядами в суспільстві.

Для Заходу це вже норма. Але от повідомлення з Нідерландів вразили навіть бувалих циніків. У зв'язку зі зменшенням кількості віруючих християн церкви в цій країні почали здавати під нічні дискотеки й "дансінг-клуби". У святих стінах, де раніше лунало слово Боже, тепер гримлять троглодитські ритми "репа" й "рейва", сліпить очі світломузика, дригаються людиноподібні істоти, а біля вівтаря курять марихуану (у Нідерландах, як відомо, цей наркотик офіційно дозволений)! Улаштувати в церкві вертеп?..

До такого не додумалися навіть орди Тимура й полчища Чингісхана. Коли турки опанували Візантію, то собор Св. Софії вони перетворили на мечеть, але не на кубло або дім розпусти для п'яних моряків. Нинішні ж "християни" опоганюють власні святині! І ми повинні чомусь навчатися в такого Заходу?! Захід вмирає. Ми спостерігаємо його агонію. Немов величезний поранений монстр, Захід виливає лише смертоносні міазми, сморід розкладання й намагається перегризти горло всім, до кого тільки може дотягтися. Він усвідомлює, що здихає і намагається забрати із собою тих, хто здоровий і ще може жити.

Україна — самодостатня країна. Наш народ має таку історію, культуру й національні традиції, які нікому й не снилися. А тому нам немає чому вчитися в сучасному Заході. Ми повинні йти своїм священним шляхом — у бік Сонця, подалі від смердючої тьми, де відбувається захід Заходу.

Інформаційна війна — хто перемаже?

В інформаційному полі України сьогодні йде найсправжнісінька війна. Інформаційна агресія не знає обмежень. Зграї інформаційних військ ворога нівечать нашу країну

сильніше, ніж у роки світових воєн полчища чужих солдатів. Інформаційне бомбардування руйнує свідомість населення. Ніякий Гітлер не міг так перетворити свідомість людини на муку, як сьогодні це робить Захід. Кінцева мета — усунути саму можливість появи колективів, згуртованих навколо якоїсь іншої ідеї, окрім корисливих інтересів.

У перспективі Україна повинна стати країною егоїстів, які поклоняються "золотому тільцю", відірваних від релігійного і культурного коріння, орієнтованих тільки на споживання. У людини повинні зникнути поняття про честь, совість, Батьківщину, любов, патріотизм. З народу роблять каналізаційну трубу, призначення існування якої одне — пропускати через себе все зростаючий потік товарів. Маніпулюючи свідомістю людей через викривлення історії, культури, віри і традицій в українців знищують національну пам'ять, стимулюючи споживацький егоїзм. Все це робиться у розважальній формі, що приховує небезпечний зміст. Підсумок один — західні загарбники стають господарями становища. У всіх окупованих містах на головних будівлях і центральних площах розвіваються прапори переможців — бренди корпорацій і монополій. Християнські символи витіснені масонськими.

Традиційна влада, заснована на переконанні та примусових механізмах, не володіє необхідними для маніпуляції знаннями, типом мислення і технологіями. Тому територія нашої країни не захищена від ідеологічних атак і подібна до оточеного міста з відкритими воротами. Населення, виховане при радянській владі, заснованій на переконанні та примусі, не володіє захисним механізмом. Ворог має необхідні для шахрайства знання, тип мислення і технології. У результаті наші співвітчизники виявились беззахисною жертвою агресорів.

Маніпуляція свідомістю можлива, коли людина впевнена, що сама вибирає свою лінію поведінки, вільно і без тиску. Мета маніпуляції — впровадити бажання, які спонукають людей діяти не в своїх реальних інтересах, а на користь маніпулятора. Вона завжди прихована, її обов'язковим прикриттям є міф політичної свободи. Історія перебудови — це історія маніпуляцій. Коли розпочалася перебудова, населення України не мало імунітету проти неї. Зараз імунітет виражається в соціальній апатії. Радянська людина, яка не звикла публічно захищати свою думку, виявилася легкою здобиччю для всякого роду шахраїв.

Український ефір наситили продукцією, що зомбує людину і відриває її від рідного коріння. Відсутність ідеології спрощувала завдання. Населенню прямо не говорили: будь безпринципним, а показували серіали, де головний герой поводився безпринципно. Населенню співали пісні, в яких безпринципність подавалася у привабливому тоні. Маса несвідомо наслідують завзятість, показану в привабливому світлі. Паралельно велася атака на мову. Особливо активно йшла робота над ще не сформованою молодіжною свідомістю. Під гаслом моди і крутизни, у рамках спеціально розробленої субкультури, створювався спеціальний сленг. Дуже непомітно слово "совість" було витіснено словом "закомплексованість"; уведено поняття "сексуально розкряпаність" замість "безсоромна"; "кілер" замість "убивця"; "путана" замість "повія" тощо. Сленг заповнив інформаційний простір.

Це була повноцінна атака, розроблена суперпрофесіоналами. Били по ключових точках, і захиститися від цих ударів люди не змогли. Навіть найрозумніші виявились безсилі проти цих технологій. Радянську інтелігенцію без особливих зусиль обвели навколо пальця красивими словами типу "демократія", "вільнодумство", "свобода совісті" тощо. Атакувальники пророкували, що на практиці це виллється в безпринципне мислення, що оперує в рамках "вигідно —

невигідно". Деякі поняття, що спочатку позначали різні речі, стали об'єднувати в одне, причому завжди з акцентом в гіршу сторону.

Міф про ринкову економіку

Другий напрям удару — приведення країни до економічного банкрутства. Стратегія базувалась на міфі, що ринкова економіка є шлях до достатку для всіх часів і народів. І він міцно засів у наших мізках, бо його довгий час цілеспрямовано культивували. Ніякі аргументи розуму тут не працювали. Ринок — замощено, і все тут. Захід добре живе, тому що там ринок. Ми теж так хочемо, значить, нам теж потрібен ринок. Ось і вся логіка. Зауважимо, люди не знали реального життя Заходу. Вони мали інформацію з глянцевого журналістики і голлівудських фільмів. Здебільшого це була мрія. Кіно відображало те, як західне суспільство прагнуло жити, а не те, як воно живе реально. Але радянські люди сприймали цю інформацію як документальну.

Почалася перебудова. Перші кроки в ринковому напрямі призвели до тотального грабунку. Маса стрімко зубожіли, але не ремствували, тому що в справу пішли наперед заготовлені міфи. З одного боку говорили, що треба потерпіти, як терплять щеплення. Мовляв, якщо хочемо добре жити, необхідно пройти ступінь дикого капіталізму. З іншого боку запевняли, що це все ж таки краще, ніж повернення до проклятого минулого (баєчки про прокляте минуле і про "світлий" Захід створювалися паралельно). Соціальний дарвінізм науково оправдовував пограбування слабких. З екранів і сторінок газет чоловіки із розумним виглядом пояснювали нам, як малим дітям, що людське суспільство, по суті, нічим не відрізняється від тваринного і тому повинно жити так само. Нас учили, що сильні мають законне право грабувати слабких і тому не повинні відчувати каяття. Боязкі сумніви щодо справедливості такого права розвіювались твердженням, що так живуть тварини, і значить, все правильно. Сьогодні це здається, м'яко кажучи, дивним, але тоді здавалось природним. Суть висновків зводилася до того, що люди повинні наслідувати тварин, оскільки це єдиний шлях до щастя. Щоб уподібнитися тваринному світу, потрібна конкуренція, де виживе найсильніший. Коли сильні наїдяться, у них піде відрижка, і слабкі, що вижили, дістануть можливість скористатися цим "благом". Потім розпочнеться нормальний капіталізм, і всі ми заживемо, як на Заході.

Люди знов повірили і знову почали чекати. Зверніть увагу — чекати відрижки. Вибираючи Л. Кучму на другий термін, вели мову про те, що він достатньо награвував і більше не буде обдирати людей. Якщо ж прийде інший президент, то він почне собі грабувати. Дорослі, нормальні повноцінні люди чекали, коли ж їх остаточно пограбують, щоб потім нормально жити за рахунок чужої відрижки. І це нікого не бентежило. Українців настільки заплутали, що вони втратили будь-яку здатність думати. Ніхто не пам'ятав гарного, наприклад, що раніше квартири давали безоплатно, а люди обурювалися, що квартира погано оздоблена і писали скарги. Якби зараз кому-небудь дали безоплатно квартиру не те що з поганим ремонтом, а, наприклад, без однієї стінки і з діркою в стелі, він помер би від щастя. Але через двадцять років ніхто не пам'ятав ні безоплатних квартир, ні путівок. Всі згадували тільки погане. Запам'ятайте цей епізод як найяскравіший показник маніпуляції свідомістю. У майбутньому це дасть вам змогу захиститися від подібних атак.

Грабунок країни набрав оберти. Склади, завантажені металами, сировиною, ресурсами та іншим стратегічним добром, пнулися до горизонту. Все вивозилося за рубіж і продавалося за безцінь. Робили це не спеціально навчені диверсанти, а наші люди, котрі виявились енергійнішими за інших. Енергія сильних була переспрямована на грабж,

тим паче, що грабіжники відчували себе не злочинцями, а навпаки, будівниками нормального суспільства і світлого майбутнього, що скинули окуви "проклятого радянського суспільства".

Чому так трапилося?

Тому що, якщо ви хоч трохи знаєте людську природу, то пам'ятаєте: не проблема створити умови, при яких нормальні люди самі ставали кровопивцями. Достатньо змінити орієнтири і світогляд. Гітлер зробив із мирних бюргерів професійних і безжалюбних вбивць саме тому, що знав психологію людини. Диригенти демократії також добре обізнані із психологією, тому-то й вбачали проблему із перетворення найдібніших обивателів на безсоромних грабіжників своєї країни, які щиро вважають, що людське суспільство може стати нормальним не інакше як шляхом наслідування тварин і забуття базових людських принципів.

Ось уже майже 23 роки чекаємо змін на краще, а їх все немає. Ненавчєтб і кордони відкрили, щоб інвестиції без затримок до нас надходили, і пільги для приманювання встановили, а процес чомусь зворотний — через відкриті кордони капітал йде не до нашої країни, а з України. До України нічого, окрім чужих товарів, не надходить. Здавалося б, давно пора запідозрити — щось тут не так — і бити на сполох, але нам і тут поставлені капкани. Знову нам пояснюють, що інвестицій немає, оскільки у нас неправова держава і мало демократичних свобод. Ось коли забезпечите права із свободами, тоді й інвестиції потечуть. І ніхто не замислюється, чому до неправової Азії, де чхати хотіли на західні права, інвестиції пруть, як слони на водопій, а до України їх ніяк не заманити. І які ще свободи потрібні? Приміщення Київської міської адміністрації, профспілок захопили, Хрещатик перетворили на "бомжатник", пам'ятник зруйнували без будь-яких рішень. Це ж повна свобода, навіть анархія, куди ж далі?..

Що ж відбувається в Україні?

Одним з найактуальніших прикладів подібних масованих кампаній можна вважати дії, спрямовані на формування негативного іміджу України. На тлі майже повної відсутності повідомлень про неї у світових засобах масової інформації дуже яскраво вирізняються кампанії у західній, переважно американській, пресі. На основі аналізу досить великого масиву впливової західної (американської та англійської) преси можна стверджувати, що у процесі створення такого іміджу, як і в подіях на майданах, яскраво простежується наявність чіткої координації, єдиного координувального центру, за аналогією з подіями в Югославії, Грузії, Угорщині. Працює стратегія "керованого хаосу", розробленого фахівцями американських аналітичних служб під керівництвом Стівена Мана.

Операції, спрямовані на дестабілізацію політичного (економічного) становища, є класичним видом спеціальних інформаційних операцій. Основною метою їхнього проведення є дестабілізація політичної ситуації у регіоні, країні, створення умов для досягнення певної мети, наприклад, приведення до влади дружньо налаштованих урядів (або зміна політичного курсу). Такі операції побудовані за схемою:

1. Дискредитація влади.
2. Створення та подальша підтримка опозиції.
3. Приведення її до влади та закріплення позитивних результатів операції.

Звернемо увагу читачів на надзвичайну активність польських і литовських політиків щодо втягування України до Європейського Союзу. Може їм потрібні нові члени, як "хлопці для лупцювання", чи може тут інші геополітичні цілі? На думку прийшли слова польського міністра закордонних справ у німецькому Бундестазі в 1991 році: "Ми

хочемо побудувати Річ Посполиту від моря до моря". Ось тут, мабуть, і "собака заритий". І сценарії уже давно розроблені. Розглянемо їх.

Сценарії інформаційної війни проти України

У міру загострення глобальної кризи зовнішній тиск на Україну наростає, особливо з боку Заходу, насамперед із Великої Британії та США. Основним його інструментом стали саме методи інформаційної війни. Їхнє ефективне застосування може призвести до зниження або навіть втрати нашою Батьківщиною національного суверенітету, а можливо, й до розпаду її на декілька квазінезалежних держав. Ймовірна й втрата частини території, що може відійти, наприклад, до Польщі чи Румунії.

Сьогодні ми спостерігаємо, як успішно проводиться стратегічна інформаційна агресія на свідомість частини українського суспільства, яке не помічає прагнення польських радників і сил, що їх підтримують, знов поневолити Західну Україну, як це було раніше. Але й тут не обійшлося без впливу американських геополітиків. Так, аналітиками "Корпорації Ренд" (Rand Corporation), створеної в 1947 році, було розроблено три сценарії ведення інформаційної війни проти України. Зараз їхнє написання є добре відомим методом допоміжного засобу для досліджень у галузі стратегічних проблем.

Один із них мав назву "Річ Посполита"¹ — секретний план відтворення об'єднаної польсько-литовської держави часів Люблінської унії з 1569 до 1795 року, під американським протекторатом. Нова конфедеративна структура має включати території Польщі, Литви, Західної України і Західної Білорусі. Цей процес передбачали завершити до 2010 року.

Згідно із цим сценарієм Львів знов би став польським Лембергом, на чолі з новим губернатором — сином Збігнева Бжезинського, призначеним президентом України Віктором Ющенком. Основний кістяк нової польської адміністрації повинні скласти польські американці, вихідці з Чикаго (щоб знов не повторилася польсько-українська різанина 1943—1944 років). У рамках реалізації саме цього проекту Віктор Ющенко для реалізації "реформ" запросив як посередників двох поляків (причому запеклих ворогів, але єдиних тільки в одному — Західна Україна повинна повернутися в лоно Польщі). Не випадково серед посередників був і громадянин США, президент Литви Валдас Адамкус.

Цей сценарій не реалізовано, але, як свідчить ситуація з входженням України в Європейський Союз, "ще не вечір".

У 1992 році був розроблений сценарій під назвою "Американське весілля". Автори цього сценарію стверджували, що їхній метод допомагає стратегічному уявленню, що це прийом, який змушує враховувати реалістичні деталі українського менталітету. Цей сценарій дає змогу повністю розробити і розглянути майбутні альтернативи поведінки підібраного суб'єкта інформаційно-психологічного впливу, а також зосередити увагу на взаємозв'язку подій і контрольованої поведінки політика.

Не випадково на межі XXI ст. в Україну приїхало кілька жінок, тісно пов'язаних з англійськими й американськими спецслужбами. Незабаром одна з них стала дружиною Віктора Ющенка. Історію появи Катерини Чумаченко в Києві добре знає прес-секретар покійного В'ячеслава Чорновола Дмитро Понамарчук. Саме він як уповноважена особа від Народного руху України зустрів жінку на ім'я Кетрін Клер Чумаченко в Бориспільському аеропорту, поселив у готелі "Хрещатик" і робив для неї перепустку у Верховну Раду.

¹ "Річ Посполита" (польсь. Rzeczpospolita — республіка) — офіційна назва об'єднаної польсько-литовської держави з часу Люблінської унії з 1569 до 1795 року.

Тут варто відзначити, що Катерина Чумаченко, всупереч поширеній думці і вражаючому послужному списку, не була на той момент ні впливовою фігурою, ні мозковим центром штабу із просування Віктора Ющенка. Власне, й з ним самим вона не була знайома. Її безпосереднім шефом був Іван Лозовий — американець українського походження. У 1997 році він одержав український паспорт із записом в графі "місце народження" — Манхеттен.

На початку 1990-х років Іван Лозовий очолив міжнародний відділ Руху і одночасно став директором Інституту Пилипа Орлика, де Катерина Чумаченко вела освітні програми для депутатів Верховної Ради. Тому й не дивно, що на той момент коло її спілкування — це парламентський корпус і рухівські діячі.

Досвідом роботи в Державному департаменті США і в такій цікавій структурі, як "Український національний інформаційний центр" (за радянських часів — одна з так званих "підривних організацій українських націоналістів") Катерина Чумаченко була багато в чому зобов'язана своєму українському корінню. В Америці вважалося, що знання мови "поневоленних народів СРСР" для молодих людей було п'ятидесятивідсотковою гарантією зробити успішну кар'єру.

У Києві до кола спілкування Катерини, крім начальника Івана Лозового, "провідника" Дмитра Понамарчука, депутатів і рухівців, входили подружки — американки й англійки українського походження: Марта Коломієць, Мері Місьо ("Лос-Анджелес таймс") і Христина Фріланд ("Файненшл таймс"). Про всіх трьох говорять, як про надзвичайно розумних, активних і системно мислячих. Марта з'явилася в Україні у 1990 році і була першою іноземною журналісткою, котра вирішила "увірватися" на батьківщину свого діда. На Першому всевітньому форумі українців президент Леонід Кравчук говорив, що таких як Марта потрібно позбавляти акредитації за агресивні антикомуністичні погляди. Це її теж дуже бавило.

Нам достеменно невідомо, познайомилися дівчата ще в США (вони обидві — уроженки Чикаго) або вже в Україні. Але їхня сумісна творчість виявилася вельми успішною, про що свідчить швидкий зліт Віктора Ющенка. На думку близьких, в їхньому гурті саме Марта була мозковим центром дівчачих вечорів, які стали робити новому знайомому Катерини Чумаченко рекламу на Заході. Почалося це приблизно в 1994 р., а вже в 1995 р. коло знайомих світових знаменитостей Віктора Андрійовича помітно зросло.

По суті, саме ці панянки вказали Держдепу фігуру, в яку було варто вкладати гроші. Віктор Ющенко підходив за всіма параметрами. По-перше, був гарний собою, що, за американськими поняттями, є обов'язковою умовою розкриття політичного лідера. По-друге (і дівчата були готові за це "підписатися"), мислив ринковими категоріями, сприймав демократичні цінності та орієнтувався на захід. По-третє, здавався людиною, здатною об'єднати націю навколо себе для проведення реформ.

Останній вогник сумнівів у питанні, чи "ставити на Ющенка?" згас у 1998 році, коли демократично вибрана Верховна Рада (до демократичності виборів у американців не було претензій) виявилася під "ковпаком" Леоніда Кучми і не виправдала покладених на неї реформаторських надій. Американці зрозуміли, що українське суспільство ще не готове прийняти нового лідера і почали ретельно готувати його до цього. Треба сказати, що системний підхід до демократизації України вражає. Кілограмами, а то й тонами завозилася оргтехніка, перераховувалися гроші, орендувалися офіси, видавалася література, відшукувалися і кувалися майбутні борці за демократію.

Однією із структур, що системно готували Україну до правління Віктора Ющенка, був Український освітній центр ринкових реформ під керівництвом Марти Коломієць. Він повинен був пояснити народу, грубо кажучи, чим гарний капіталізм. Мері Місьо зайнялася захистом журналістів від свавілля влади, зокрема — у судових процесах щодо захисту честі й гідності.

Вважалося, що таким чином Україну приведуть до свободи слова. Крім того, Мері разом з Сергієм Набокою організували такий собі медіа-клуб для зустрічі з просунутими політиками "без краваток". Списки запрошених складала Кетрін Клер Чумаченко, а засідання проходили у квартирі Мері Місьо на Костьольній.

Коли знайомство з Кетрін-Катериною Михайлівною Клер-Чумаченко переросло в прихильність, Віктор Андрійович став прислухатися лише до неї.

Минуло трохи більше року, завершилися президентські вибори, відбувся візит Леоніда Кучми в США і Альбер Гор висловив маленьке прохання великого українського народу — призначити прем'єром реформатора Віктора Ющенка. Політичний проект дівчачих вечорів вдався. А потім розлучення Віктора Андрійовича з дружиною і одруження з Катериною Михайлівною Чумаченко чи Кетрін Клер, як вам більше до вподоби. Сценарій під назвою "Американське весілля", розроблений "Корпорацією Ренд", було успішно реалізовано.

Ще один сценарій американських спецслужб під назвою "Помаранчевий майдан", здійснений у 2004 році, дав Віктору Ющенку можливість стати президентом України. Це була ретельно продумана операція із захоплення влади в Україні ставлеником американських спецслужб. Інформаційний сценарій формування майбутніх подій в Києві "Помаранчевий майдан", який послужив основою для скидання режиму Л. Кучми, був написаний у 2000 році Джоном Маккінроем, відповідальним співробітником ЦРУ. Цей аналітик і спеціаліст у проведенні невидимих війн методом "культурної агресії", після успіху інформаційної операції в Сербії, став активно готувати сценарії захоплення влади в інших країнах, зокрема і в Україні. Після вдалих операцій авторський гонорар його становив 250 тисяч доларів.

Але чи є в Польщі структури для реалізації інформаційно-психологічних операцій?

Безумовно, є. Виконання завдань щодо організації та ведення психологічних операцій (ПсО) у мирний час, під час кризового стану та в ході війни покладені на 5 відділ ПсО у складі Головного управління військової розвідки Генерального штабу Війська Польського. Відділу ПсО підпорядкована центральна група психологічних операцій.

У складі відділів військової розвідки і радіоелектронної боротьби Військово-Морських сил Війська Польського та військових округів створено групи психологічних операцій. Всього у збройних силах чотири групи психологічних операцій:

— за мирним часом — близько 120 військовослужбовців, за воєнним часом — 480;

— спеціальної техніки — 4 радіостанції, 32 звукомовних станції, 4 друкарні (до 1 млн листівок на добу кожна).

За певних умов для проведення психологічних операцій в інтересах Польщі, як члена НАТО, може бути використана мережа радіомовлення американських військ в Європі (АФН), яка нараховує 7 радіостудій, більше 30 радіостанцій середньохвильових (СХ) та 14 радіостанцій короткохвильового (КХ) діапазону.

Крім того, на озброєнні частин психологічних операцій військ США в Європі знаходяться ширококомвні станції КХ і СХ діапазонів великої потужності, які спроможні вести радіопропаганду на відстань до 500 км і які, ймовірно, будуть залучатись до ведення психологічних операцій.

Початок проведення інформаційно-психологічних операцій Війська Польського на визначеному напрямі за планами НАТО, здійснюється задовго до початку бойових дій з метою:

- посилення інформаційно-психологічного тиску на населення та особовий склад об'єкту впливу;
- активізації діяльності організацій і рухів націоналістичної та релігійної спрямованості;
- організації мітингів, демонстрацій і акцій громадської непокори.

З метою організації і ведення психологічних операцій в інтересах країни та Північноатлантичного альянсу існує також служба психологічної оборони і в міністерстві оборони ще одного члена НАТО — Угорської Республіки.

Так що сценарій "Річ Посполита" не такий вже й надуманий. Якщо згадати ще активність політиків Литви і Румунії, то українській владі варто добре подумати перед тим, як підписувати договір про асоціацію з ЄС. Також слід згадати, що відбувалося в країнах Прибалтики, коли забирали цілі будинки їхні колишні власники, що втікли за кордон перед Другою світовою війною. Аналогічна ситуація вимальовується у Львові, Івано-Франківську та інших містах Західної України при приєднанні до Польщі.

Чи можливий інший варіант розвитку подій?

Сьогодні пропонується тільки два основні рішення питання про українську геополітичну ідентичність: або Україна із Заходом, або з Росією. Проте є інша концепція бачення України як "третьої сили" між Сходом і Заходом, самодостатньої держави в серцевині Європи, що відповідає її географічному місцезнаходженню. Саме такою й була Україна за часів президентства Леоніда Кучми.

В економічному та демографічному стані Україна — об'єктивно найсильніша держава на європейському просторі. Залишаючись позаблоковою державою, як це й було визначено народом, Україна зможе отримувати вигоду з цього становища. Однак однозначне приєднання України до якоїсь зовнішньої сили дасть змогу лише одному військово-політичному блоку користуватися вигодами геополітичного розташування України.

При цьому НАТО являє набагато більшу загрозу реальній незалежності України, ніж будь-які інші інтеграційні структури, в яких бере участь Росія. Тому надії деяких українських політиків на те, що у складі НАТО Україна зможе краще скористатися перевагами свого геополітичного становища, утопічні. Україна в цьому випадку буде просто поставлена на службу зовнішнім силам, жорстко прив'язаною до чужої колісниці.

Зараз в Україні є намагання здійснити радикальний проект у вигляді жорсткого протистояння Російській Федерації (москалям) і входження в Європейський Союз і в НАТО. Проект зустрічає великий опір мешканців багатьох областей України, тому його реалізація сьогодні під загрозою. Якщо його будуть проводити радикально, це може призвести до розколу держави. При цьому політики із західних регіонів ведуть відверто ворожу агітацію щодо Росії, а східних — за співробітництво з РФ.

Сучасний стан держави вимагає гнучкої політики від президента й уряду із реалізації геополітичного сценарію для України. Найбільш реальний і виграшний сценарій як

для України, так і для Росії — це незалежна позаблокова Україна, стабільна нейтральна держава із загальноукраїнською ідентичністю на етнічній основі Лівобережжя і визнанням регіональних особливостей. До речі, в цьому випадку слід було б звернути увагу і на підтримку Києва як одного з потенційних світових центрів православ'я.

Якщо ж подивитися на процес зсереди, то ситуація виглядає таким чином. Сучасна Українська держава переживає найважчу кризу і, щоб уникнути розколу, повинна виробити якусь нову компромісну ідентичність. І та сила, яка зможе вирішальним чином впливати на цей процес, має всі шанси додати йому певну геополітичну спрямованість у власних інтересах.

Замість висновку

Головна наша біда в тому, що за останні роки нас відучили думати. У прямому розумінні слова ми проїдаємо свою країну. Але дивує не це. Дивує байдужість до власної долі. Припустимо, більшості населення на Україну наплювати. Маса в цьому не винуваті, їх так запрограмували. Але ж інстинкт самозбереження ніхто не блокував.

Кожен, як і раніше, хоче жити, і це прагнення ніяк не пов'язане з патріотизмом. Чому ж ніхто не думає про те, що він робитиме, коли проїмо запозичення. На які кошти купуватимемо харчі й одяг? Все, що ми їмо або носимо, зроблено або за межами країни, або із закордонної сировини. Не одурюйтеся українськими назвами на продуктах.

У якомусь значенні ми схожі на папуасів, що міняють золото на скляні намиста. Нікого не бентежить, що в країні, де нічого не виробляється, з гігантською швидкістю множаться супер- і гіпермаркети, у прямому розумінні слова храми торгівлі. Всі ці храми і сферу послуг, що виростає навколо них, зі всіх каналів ЗМІ позиціонують як зростання економіки, тоді як це найсправжніснінькі насоси, що відкачують багатства України. П'явки, що висмоктують кров і плоть країни. Скрізь торгують скляними намистами, за які ми розплачуємося нашими ресурсами. Як тільки зникнуть запозичення і з України все відкачують, закордонні поставки закінчаться. Більшість українців помруть з голоду і від холоду. Помруть у прямому розумінні, без алегорій.

Якщо найближчим часом не зробити дій, відповідних ситуації, найпохмуріші прогнози померкнуть перед дійсністю. На горизонті примара голодомору. Сільського господарства немає, промисловості немає, науки немає, освіти немає. Є тільки продаж ресурсів, купка паразитів, що присмокталися до державного бюджету, і супутня діяльність комерсантів. Жах не тільки в тому, що ніхто не розуміє кінцевого результату своєї діяльності, а у відсутності масштабних людей, здатних зробити відповідні дії. Створюється враження, що ті, від кого залежить наш порятунок, не розуміють серйозності становища.

Звичайно, можна сказати, що нам не звикати відновлювати розорену країну. Багато раз відбудовували, відбудуємо й тепер. Так, згоден. Але для цього треба припинити процес руйнування, створити кістяк з чесних людей, котрі не просто розуміють ситуацію, а й володіють масштабним мисленням і організаторськими талантами. Воїн, вчений і організатор в одній особі. Ті, що демонструють сьогодні непокору, одночасно демонструють повну імпотенцію.

Ходити чи стояти з плакатами на майданах пікетувати урядові структури і Верховну Раду — верх їх активності і розуміння того, що відбувається навколо.

Надійшла в редакцію 9 грудня 2013 року